

Sygn. akt VI U 2406/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Ewa Milczarek

Protokolant – st. sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2020 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: K. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 15 kwietnia 2019 r., znak: (...)

w sprawie: K. Z.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

z udziałem H. F.

o podleganie ubezpieczeniom

1) oddała odwołanie,

2) zasądza od odwołującego K. Z. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15.04.2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. orzekł, iż H. F. w okresie od dnia 26.01. 2015 roku do 27.02. 2015 roku polegała obowiązkowi ubezpieczenia społecznego – emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu z tytułu wykonywania zatrudnienia jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy o świadczenie usług u płatnika składek K. Z. jak również dokonał z tego tytułu ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie oraz ubezpieczenie zdrowotne.

W uzasadnieniu wydanej decyzji pozwany organ rentowy powołał się na treść przepisów art.83 ust.1 pkt1 i 3 w związku z art.38 ust 1, 68 ust.1 pkt 1 lit ba i c oraz 6 ust. 1, 12 ust. 1, 13 pkt.2, 36 ust.4, 18 ust. 3, 20 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, nr 161, poz. 1278) , art. 81 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 roku, nr 164, poz. 1027 ze zm.) i wskazał, iż w wyniku przeprowadzonej u płatnika składek kontroli ustalił, iż w/w osoba w ramach zawartej z płatnikiem składek umowy o dzieło wykonywała sprzątaniami, umowa nie spełniała warunków zawartych w art. 627 k.c. Zdaniem pozwanego, strony określiły zawartą umowę jako umowę o dzieło w celu

uniknięcia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu wykonywanej pracy w oparciu o umowę zlecenia.

Odwołanie od decyzji złożył płatnik składek wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu odwołania odwołujący wskazał, iż zawarta z w/w osobą umowa spełniała wszystkie warunki konieczne dla zawarcia umowy o dzieło a konsekwencją mylnego przyjęcia rodzaju umów między odwołującym a w/w osobami jako umów o świadczenie usług było niewłaściwe zastosowanie przepisów dotyczących ubezpieczenia społecznego.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o ich oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniach decyzji oraz wniósł o zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

K. Z., prowadzący działalność gospodarczą po nazwę Firma Usługowo-Handlowo-Produkcyjna (...), zajmował się w ramach tej działalności sprzątnięciem budynków wielorodzinnych i zagospodarowaniem terenów zielonych wokół budynków przy pomocy osób z którymi zawierał umowy o dzieło.

W dniu 26.01.2015 r. K. Z. zawarł z H. F. umowę nazwaną umową o dzieło w której zlecił w/w utrzymanie czystości na nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej przy ulicy (...). W myśl artykułu 2 umowy zamawiający powierzył H. F. usługi polegające na utrzymaniu czystości w budynku, porządku na przyległych do nieruchomości chodnikach i placach i utrzymaniu porządku i czystości terenów zielonych polegające na zbieraniu papierów i opakowań. Rozpoczęcie pracy miało nastąpić 26.01.2015 r. i zakończyć 27.02.2015 r.

H. F. w 2015 r. nie była nigdzie zatrudniona. Ubezpieczona znalazła ogłoszenie w gazecie i skontaktowała się z K. Z. który stwierdził, że może jej zaproponować umowę o dzieło, nie wyjaśnił że nie będą opłacane składki. K. Z. określił ubezpieczonej zakres obowiązków i zgodnie z nim ubezpieczona miała sprzątać bloki przy (...), (...)i (...) miała myć klatki schodowe co drugi dzień, codziennie zamiatać, sprzątać piwnice i odśnieżać aż do czystego chodnika. K. Z. dostarczał środki czystości i urządzenia do sprzątnięcia. K. Z. określił, że ubezpieczona ma pracować od 7.00 do 15.00 i tak pracowała w tych trzech blokach. Dwa bloki miała po 9 klatek a jeden blok miał 4 klatki. To były bloki czteropiętrowe i dwupiętrowe. Ubezpieczona pracowała na tej umowie do końca lutego, K. Z. chciał przedłużyć umowę z ubezpieczoną, ale ubezpieczona się nie zgodziła, bo tam było za dużo pracy. K. Z. przychodził po godzinie 15.00 i sprawdzał prace a jak było odśnieżanie to przychodził w trakcie i mówił, żeby nie sypać piaskiem i solą. Ubezpieczona pracowała w tych blokach codziennie, a jak padał śnieg to w soboty i w niedziele. E. Z., żona K. Z. przywoziła środki czystości i wkładała do magazynku, który był w każdym z budynków. Jak kończyły się środki to ubezpieczona z koleżanką, która sprzątała sąsiedni blok informowały o tym E. Z. i ona przywoziła nowe środki ale nie nadzorowała pracy ubezpieczonej. W rozmowie przed zawarciem umowy o dzieło K. Z. od razu powiedział, że dodatkowo do moich obowiązków będzie należało utrzymanie trawników, grabienie i sprzątnięcie śmieci.

ubezpieczona nie wystawiła K. Z. żadnego rachunku za pracę, nie było też protokołów odbioru dzieła.

dowód : umowa o dzieło k.85-86, zeznania zainteresowanej H. F. k. 90-91 akt sądowych, protokół kontroli ZUS przeprowadzonej w miesiącach październik, listopad 2018 r. k. 35-82, protokół przesłuchania K. Z. w aktach kontroli k. 79-81

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stan faktyczny przedmiotowej sprawy Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o przedstawiony powyżej materiał dowodowy w postaci zeznań strony H. F. oraz dokumentów w postaci umowy o dzieło oraz protokołu kontroli ZUS przeprowadzonej u płatnika składek w miesiącu październiku, listopadzie 2018r. i znajdującego się w tym protokole protokołu z przesłuchania K. Z..

Sąd uznał zeznania H. F. na okoliczność charakteru wykonywanych przez nią czynności dla płatnika składek za wiarygodne i wzajemnie się dopełniające. Ze zeznań H. F. wynika jednoznacznie, iż w oparciu o umowę zawartą

z odwołującym wykonywała czynności polegające na zwykłym sprzątanii i utrzymywaniu czystości w budynkach należących do kontrahentów płatnika składek oraz na przyległych do tych nieruchomości terenach, czynności te w okresach objętych umową były przez nią wykonywane cyklicznie. Podkreślić należy, iż zeznania złożone przez stronę dodatkowo znalazły potwierdzenie w przedłożonych do akt sprawy dowodach z dokumentów, których prawdziwości i autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron przedmiotowego postępowania.

Sąd pominął dowód z przesłuchania odwołującego, który nie stawiał się na wezwanie Sądu a także nie uwzględnił wniosku o przesłuchanie świadka wnioskowanego przez odwołującego, który dwukrotnie nie stawiał się na wezwanie Sądu a wobec jednoznacznych zeznań strony-H. F. co do rodzaju wykonywanych przez nią czynności, przesłuchanie tego świadka uznał za zbędne i prowadzące do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania.

Istota sporu w przedmiotowej sprawie sprowadzała się do dokonania prawidłowej kwalifikacji umowy zawartej przez K. Z. z H. F. w okresie objętym zaskarżoną decyzją.

Ustalony w sprawie stan faktyczny a w szczególności rodzaj czynności wykonywanych przez H. F., które szczegółowo opisała w/w w swoich zeznaniach, świadczy o tym że zawarcie z w/w umowy o dzieło nie miało w niniejszym przypadku żadnego szerszego uzasadnienia a miało na celu jedynie pominięcie obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne przez powoda.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t.: Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej zleceniobiorcami. Na podstawie przepisu art. 12 ust. 1 i ust. 3 ustawy ubezpieczeniowi wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z wyjątkiem osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia, które wykonują prace poza siedzibą lub miejscem prowadzenia działalności zleceniodawcy. Art. 13 pkt 2 ustawy stanowi, iż obowiązek ubezpieczeń zleceniobiorcy istnieje od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy. Zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód; podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zleceniobiorców ustala się zgodnie z ust. 1, jeżeli w umowie agencyjnej lub umowie zlecenia albo w innej umowie o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

W myśl art. 81 ust. 1 i ust. 6 obowiązującej od dnia 1 października 2004r. ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t.: Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.) do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, stosuje się przepisy określające podstawę składek na ubezpieczenie rentowe i emerytalne tych osób.

Z kolei na podstawie § 2 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 roku w/s szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2008 roku, nr 78, poz. 465 ze zm.) – obowiązującego od dnia 22 maja 2008 roku- dla każdego ubezpieczonego, dla którego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, płatnik składek w imiennym raporcie miesięcznym lub imiennym raporcie miesięcznym korygującym sporządzonym dla tego ubezpieczonego oraz w deklaracji rozliczeniowej i deklaracji rozliczeniowej korygującej uwzględnia należne składki na ubezpieczenia społeczne od wszystkich dokonanych lub postawionych do dyspozycji ubezpieczonego wpłat – od pierwszego do

ostatniego miesiąca kalendarzowego, którego deklaracja dotyczy- stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.

Stosownie do treści art. 627 k.c., przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Przedmiotem umowy jest zatem zobowiązanie do wykonania określonego dzieła, które może mieć charakter materialny jak i niematerialny, zaś sama umowa jest umową rezultatu. Z kolei zgodnie z treścią przepisu art. 734 § 1 k.c., przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do umowy o świadczenie usług stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zlecenia (art. 750 k.c.). Przedmiotem tej umowy jest dokonanie określonej czynności faktycznej, która nie musi prowadzić do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu. Umowa o świadczenie usług to umowa starannego działania, podczas gdy umowa o dzieło jest umową rezultatu. Przedmiotem umowy o dzieło jest zatem osiągnięcie z góry oznaczonego wyniku, podczas, gdy przedmiotem umowy o świadczenie usług jest jedynie staranne dążenie do osiągnięcia rezultatu, ale jego osiągnięcie nie należy do treści zobowiązania.

Odróżnienie umowy o dzieło od umów pokrewnych, zwłaszcza o świadczenie usług innego rodzaju, budzi nieraz w praktyce trudności. Umowa o dzieło różni się od umowy o świadczenie usług brakiem stosunku zależności między stronami i koniecznością osiągnięcia oznaczonego rezultatu ludzkiej pracy w szerokim tego słowa znaczeniu, gdy w drugim rodzaju umów decydujący nie jest rezultat, lecz wykonywanie pracy jako takiej. Wprawdzie zamawiający może udzielać wskazówek, co do tego, jak dzieło ma być wykonywane, pracownik, w odróżnieniu od przyjmującego zamówienie, nie ponosi jednak odpowiedzialności kontraktowej, gdy świadczona przez niego praca nie spełnia oczekiwań pracodawcy. Natomiast przyjmującego zamówienie obciąża odpowiedzialność za nieosiągnięcie określonego rezultatu. Prowadzi to do innego rozkładu ryzyka co do wykonania i jakości usługi. Umowa o dzieło różni się od umowy zlecenia tym, że zawsze musi być uwieńczona konkretnym i sprawdzalnym rezultatem. Mniejsze znaczenie ma tu obowiązek osobistego wykonania dzieła przez przyjmującego zamówienie, byle rezultat końcowy był osiągnięty. W umowie zlecenia nie akcentuje się owego rezultatu jako koniecznego, ze względu natomiast na moment osobistego zaufania między kontrahentami, obowiązek osobistego świadczenia przez dłużnika staje się tu regułą. Zlecenie w takim ujęciu odnosi się zresztą jedynie do dokonania określonej czynności prawnej.

W ocenie Sądu Okręgowego, umowa zawarta przez odwołującego się z H. F. nie może zostać uznana za umowę o dzieło, pomimo takiego jej określenia. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż rzeczywistą wolą stron nie było zawarcie umowy o dzieło, gdyż celem podejmowanych przez H. F. czynności związanych z wykonywaniem sprzątnia i utrzymania porządku nie było osiągnięcie konkretnego rezultatu, który podlegałby ocenie. Były to umowy starannego działania, mające charakter umowy o świadczenie usług, do których stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące umowy zlecenia (art. 750 k.c.). H. F. otrzymywała wynagrodzenie za wykonane czynności a nie za osiągnięcie konkretnego, ściśle określonego rezultatu, co wynika pośrednio już z treści samej umowy, gdzie jej przedmiot określono np., jako „utrzymanie czystości i porządku w budynkach i przyległych terenach, chodnikach i placach”.

Wykonanie usług polegających na ogólnie pojętym sprzątniu nie może być traktowane jako realizowanie umowy o dzieło, bowiem jednym z kryteriów pozwalających na odróżnienie umowy o dzieło od umowy o świadczenie usług jest możliwość poddania umówionego rezultatu (dzieła) sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych (tak też SN w wyroku z dnia 3 listopada 2000 r., IV CKN 152/00, OSNC 2001/1/4/63; Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 26 stycznia 2006 roku, III AUa 1700/05, OSA 2008/3/5). Taka możliwość w przypadku spornych umów nie istniała. Wolą osób będących stronami spornych umów było świadczenie usług a nie wykonanie dzieła, gdyż to nie wynik a określone działanie były istotne dla realizacji umowy i z tych działań zainteresowane były w efekcie rozliczane.

H. F. zobowiązana była do wykonania szeroko pojętych usług porządkowych, według zapotrzebowania zlecającego usługi oraz do ich starannego wykonania.

Okoliczności powyższe skutkować muszą uznaniem, że umowa zawarta z H. F. nie była umową o dzieło, a umową o świadczenie usług, stąd w okresie objętym zaskarżoną decyzją w/w podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Z uwagi na powyższe Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.

O kosztach zastępstwa prawnego orzeczono w myśl art.98 k.p.c. oraz na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Ewa Milczarek